

DEBRECZENI LAPOK

ELŐFIZETÉSI-ÁR:

Egész évre . . . . . 2 frt
Fél évre . . . . . 1 "

Vidékre egész évre 60 krajczárral több.

Hirdetés árak egyezség szerint. — Nyiltér sora 10 kr.

Felelős szerkesztő:

THANGYULA.

Kiadó és laptulajdonos:

SCHWARZ I. IMRE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Debreczen, Széchenyi-utca 1813. szám.
Minden e lap szellemi vagy anyagi részét illető küldemény ide intézendő.

A DEBRECZENI LAPOK megjelenik minden vasárnap.

Egyes szám ára 4 kr. Kapható minden tézsdében

Felhívás!

Szeptember hó elsejével új előfizetést nyitunk a Debreczeni Lapokra. Tisztelettel kérjük mindazokat, kik nagybecsű pártfogásukkal lapunkat kitüntetni óhajtják, hogy az előfizetési díjat alant írott kiadóhivatalhoz juttatni sziveskedjenek.

A Debreczeni Lapok hetenként vasárnap, változatos tartalommal, hiven kimerítve a hét eseményeit, ismeretterjesztő cikkekkel, szépirodalmi közleményekkel jelenik meg. Előfizetési ára, melyet a kiadóhivatal a hó bármely napjától elfogad, különben is oly csekély, hogy azt ki-kiszívesen adozhatja a Debreczeni Lapokért.

Előfizetési ára:

Félévre . . . . . 1 frt. —

Negyedévre . . . . . — 50 kr.

Vidékre az előfizetési ár félévenként 30 kiral több.

Szíves támogatást kér a

„DEBRECZENI LAPOK”

kiadóhivatala; Széchenyi-utca.

A szegény gyermekekért.

Debreczen, szept. 2.

Itt van rajtunk, társadalmunkon s népünk életviszonyain a baj. Látjuk, érezzük a sebet s napról-napra halljuk a panaszt, de nem tudunk, vagy talán nem is igen akarunk rajta segíteni, enyhíteni. Nem merünk hozzányulni, nehogy jobban

fájjon; vagy talán annak gyógyíthatlanságától félünk?

A seb gyógyulását a vigyázattal alkalmazott gyógykezelés segítheti elő s fájdalmát a gondos ápolás enyhítheti. És nekünk nem szabad tovább elhanyagolni sebünk gyógyítását, ha nem akarjuk, hogy az elhatalmasodjék, elmérgesedjék . . . enyhítenünk kell az éhező és fázó gyermekek nyomorán.

Az alsóbb osztályú nép vagyonosodásában konstatalható a stagnáció; a gyarapodás csak nagyon szórványosan fordul elő; a legalsóbb néposztály pedig erős küzdelmet folytat a megélhetési viszonyokkal s örül, ha tengődhetik.

Elérkezett az idő s nagyon szükséges hogy közegészségügyünk javulására törekedve, a humanitást társadalmi uton is felkaroljuk. Közeledik az idő, mikor a szegénység keresetforrása megszűnik, a legjobb akarat mellett sem jut dologhoz. Hány gyermeket csak azért nem járát szülője az iskolába, mert nem képes ruhával ellátni!

Társadalmunknak kell itt az ügyet kezébe venni. Egyesek nem végezhetik el a nagy munkát: de összefogott erővel, huzgósággal meghozhatjuk a segítséget. Társulással, egyesüléssel hassunk oda, hogy városunk éhező és fázó gyermekei meleg ruhával láttassanak el s napjában legalább egyszer kapjanak egészséges, meleg ételt.

Debreczen város nemeslelkű, könyörületes szívű hölgyeihez és vagyonos lakosaihoz intézzük szavunkat: terjeszszék ki

Istentől földi javakkal megáldott kezeiket a társadalom nyomorult csemetéihez! Egyesüljenek, áldozanak, gyógyítsák a sebet, enyhítsék a fájdalmat, tegyenek a szegény gyermekekért, amit csak lehet.

A csekély áldozat, a melyet tőlük az emberbaráti kötelesség megkíván, bizonyára méltó jutalmát találja azon tudatban, hogy nemes és magasztos cselekedetet visznek véghez!

Tegyünk hát valamit a szegény gyermekekért!

Városunk nevezetességei.

Csalódik, aki azt hiszi, hogy a királyi tábla, színház, törvényszék, dohánygyár, gőzmalom, Margit-fürdő és a többi épületről akárok megemlékezai. Vannak nekünk más nevezetességeink is; olyanok, amelyekkel senki sem gondol. Hiszen a mi nevezetességeink egyrésze mellett nem kell már a dobot útni; de kell a másik, ama része mellett, mely nem a haladást tanúsító előnyösségsől, de mizerabilis voltánál fogva lett nevezetes.

Tegyünk csak egy sétát a városban, milyen szépen ráakadunk ezekre a nevezetességekre s bizonyára nem egyszer sóhajtok e nagy utban fel, hogy mindez még Debreczenben van.

A Miklós-utca végén meg ott a nagy széles árok, melybe a házakból keskeny csökök vezetnek s a széles füvel benőtt öböl szedi magába a házak udvaráról kifolyó piszkokat. És ez itt párolog el, itt áll, hogy a döglött kutyák macskák ott uszkáljanak rajta, avagy arra, hogy felette megbotránkozásunknak adjunk kifejezést, azért a hanyagságért, melylyel ez a mulasztókat terheli?

Nagyságos feleség.

— Irta: Olive V. József. —

Dúndi, Dúndi, Dúndi,
Feküdj le aludni;
Szép bölcsődben ringatlak,
Magyar dallal altatlak.
Dúnni, Dúnni, dún, dún!

— Na! Most húnyd be aranyos, kis, bogár szemedet kis Dúndikám. Ugy szépen. Hazajön papuska és hoz Dúndikának szép lovacskát.

A zene minden bája, a költészet minden varázsa összpontosul a fiatal anyában akkor, a mikor szíve hön szeretett magzatját úgy dédelgeti, altatja. Minden redőt hagyó gond, minden testi, lelki és világfájdalom messze tova tűnik akkor, a mikor még csak egy kicsit ideálisan érző ember azt szemléli, mint veszi egy anya parányi magzatját a mélyen érzett, hamisítatlan szeretettől reszkető karjaiba. Egész lényét túlvilági báj önti el; Isteni glória övezi.

Felicitas, Dúndikáját épen elaltatta szép magyar csengő dallal; a papuska is hazajött, de Felicitas areza férje, a naptól barnított Beregi Sándor láttára, elborult.

Mi baja lehetett egy asszonynak, ki boldog? Miért borulhatott el areza épen akkor,

A »DEBRECZENI LAPOK« TÁRCÁJA

Én csak egy csókodra vágytam . . .

I.

Én csak egy csókodra vágytam
Hogy a hó szerelmi lázban
Csillapítsam vérem:
Te megadtad azt a csókot,
Mit tagadnám, édes is volt
Hogy még most is érzem!

Ez az egy csók volt halálom
Mert most a szivedre vágyom,
S pezsg a vágy most bennem
Ottan élni míg az élet
Kínál egy szemernyi élvét
Mindig közeledben.

Forr a vágyam, pezsg a vérem,
De hiába, érzem, érzem
Más szakaszt le téged.
En meg majd a forró vágyban
Az örök szerelmi lázban
Megtágyok, — elégek!

II.

Más az utunk ne reméljünk,
Egy célhoz így soh'sem érünk
S a csalódás fájna,
Hallgass te csak pezsgő véred.
Boldogságod, üdvösséged
Hívó szózatára!

Én csak szerelmet ígértem
A szerelmedért esérében,
Egyszerű szerelmet;
S hova lenne boldogságod,
Csalfa, festett menyországod
Az én lelkem mellett?

Járj te csak fönn a magasban
Bizz csak fényes csillagodban
Én majd innen nézlek
S hogyha boldogságod látom
Hidd el édes boldogságom
Szent örömet érzek!

De ha köny szökik szemedbe
S meghasonlás a szivedbe,
Szállj le hozzám szentem:
En hiven megörzöm néked
Ami hü szivemben temett:
Egyszerű szerelmem!

Horváth Elemér.

RADETKY JÓZSEF fűszerkereskedő használt berendezése olcsó árért eladó.

Jer csak, kedves olvasó, a régi közkörházhoz az előt is van egy ilyen árok. De hogy is ne mikor erre feltétlenül szükség van. — Ugyan hová kerülne a sok szemét, ha nem ide? — Es ha feljössz velem a kádas-utczára, a legelső zug, amelyet találsz, a karesu-köz lesz. Ezt már csak látni kell, leírni nem lehet.

Vagy talán külön az állapot a „Telegdi-szálloda“ háta megett, ahol a nagy közlekedésre való tekintetből még máig sem tartották érdemesnek a kövezést behozni. Aztán a dísnóvásártér az semmi? Nem megbotrántoztató dolog dísnókkal turáni a földet ott, ahol a kényelmes érzület a legkönnyebben sértve van; dísnókat árultatni, legeltetni ott, ahol egy vallásos hívő sereg, egy körmenet halad el? Nevezetesség ez édes olvasóm, mert ilyen máshol sehol sem találsz fel.

Ha a Miklós-utca végén levő kertekbe kísértálni akarunk, bizonyára kellemetlenül érint az, hogy az ottani kaszárnya háta megett mily halmazra rakott hulladék áll. Tesék hát a közeli kertekben nyaralni ilyen állapot mellett. Különben meg van ez a katonai kórház közelében is.

A csapó-utczai külváros állapota is olyan, mely felett szemet hunyni nem lehet. Végre is az ott lakók serege ma már joggal követelhetik olyan rendnek szigorú életbeléptetését, mely az itt uralgó viszonyok felett pálelát tör.

Debreczen haladásával egy vidéki város sem képes versenyezni. Szerenese Debreczenre, hogy e tekintetben nincs oka panaszra. Epen ezért mert tudjuk, hogy e haladás óriási mérvet ölt, nem szívesen látjuk, hogy ezek mellett még mindig vannak olyan dolgok, melyek régiességükkel türethetlenné váltak.

Minek is említenék fel még a város közelében fekvő olyan tócsákat, melyekről már sokat szólt a krónika, minek egyes utcák rosz járdáit, padlóit, minek még több árkot és ócskaságot? Elég az hozzá, hogy a szép, a nagy Debreczenben még ilyen nevezetességek is vannak, melyeket eltörölni nem késik a város illetékes hatósága.

Az ártézi kútbódé.

— Ujabb harez. —

Megint és mindig az ártézi kútbódéja ez a rothadó faalkotmány, amely Debreczen főterén dísztelenkedik.

Még emlékezni fognak lapunk olvasói, hogy a legutóbbi rendkívüli közgyűlés végeztével M á r k Endre ügyvéd visszamaradásra kérte fel a törvényhatósági bizottság tagjait hogy szép szóval a közóhajnak megfelelő kérelemmel igyekezzenek hatni a tanácsra, mikép az ártézi kútbódé a nagytemplom térről, — ahol immár semmi helye nincs, eltávolít-

tassék. Azóta ime pár hét telt el, a kifejezett óhajítás azonban ezuttal is csak óhajítás maradt.

Szardán délelőtt, kevéssel a közgyűlés után ismét együtt találtuk a törvényhatósági bizottság több tagját, ismét visszamaradásra kérte fel őket M á r k Endre. Elsőnek M á r k Endre szólalt fel. Beszél a városnak egy nagyon szépen fejlődő pontjáról az Egyháztérről, ahol immár nincs helye az ártézi kútbódénak.

A bizottsági tagok multkori értekezlete arra kérte a tanácsot, hogy az szükségszerű intézkedést tegyen a bódé lebontása czéljából. Márk Endre azonban kijelenti, hogy bár ezt a tanács csaknem minden tagja tárgyalni szeretne volna s bár Abrahám László minden jóakaró törekvését latba vetette, nem mentünk tovább most sem. A mozzalommal, óhajával szemben elnöklő polgármester egyszerűen nem engedte a tanács előtt tárgyalásra ezt a kérdést. Ilyen formán a tanács nem határozhatott s a kérdés ismét eldönthetetlen maradt.

Márk Endre visszamaradásra újból azért kérte fel a törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy a megkezdett mozgalmat ne bocsássák ki a kezükből, adjanak kifejezést ama közóhajításnak, hogy az ártézi kútbódé lebontassék. Rössler Richárd feleliti, hogy Zsigmondy az ártézi kut vállalkozója immár bejelentette, hogy a munkát végezni nem képes, hogy ilyenformán semmi czélja, mikép a deszkaalkotmány továbbra is Debreczen főterén ék-telenkedjék.

Stáhl Géza főmérnök-helyettes pedig azt jelenti be a bizottságnak, hogy a kútbódé nem a városé, hanem Zsigmondyé s hogy azt csak ő bontathatja le.

Erre aztán hosszabb eszmecsere fejlődött ki, míg végre abban állapodtak meg, hogy küldöttség megy a polgármesterhez, a mely küldöttség felkéri a polgármestert, hogy tegyen intézkedést, mikép Zsigmondy bírói, vagy közjegyzői uton a bódé lebontására szólíttassék fel, a ki ha ezt megtagadná, a lebontást az ő terhére ugyan ilyen uton a város eszközöltesse. A küldöttség tagjai voltak: Márk Endre, dr. Fráter Imre és Jámber Ferencz.

A polgármester azonban a hozzá belépő küldöttségi tagokat rövid várakozásra kérte fel, mialatt Hajdu Gyula tanácsnokot szólította be, akivel más ügyben oly hosszan tárgyalt, hogy a küldöttségi tagok türelmüket veszítve, visszamentek a nagyteremben várakozó bizottsági tagokhoz s azoknak eljárásuk eredményéről jelentést tettek.

Annai bizonyos, hogy most már még erősebb akezió indul meg, de az ártézi kútbódénak pusztulnia kell.

mikor jobb keze, gyermeke kaesóját szorongatja, kőkény szemét pedig az imádott alakon pihenteti?

Huzódjunk meg egy kissé és hallgassuk meg.

— Ah! Ismét a feszesség, a frakk, a fehér nyakkendő, fehér keztyű, lakkezipő.

Nos, tisztelt olvasó, ez a sóhajba olvadt szemrehányás esalta a borút Felicitas érdekesen szép arczára. A feleség őszinteséget kíván férjétől, kit rajongó odaadással szeret; a feszesség pedig nem engedi azt meg. Ez az egy boruja volt a szerető anya és feleség életégén.

Beregi Sándor igen jó mezőgazda volt. Sokszor az éjjelt is nappallá tette, ő maga felügyelt mindenre, mindenütt ott volt. Hajnalban lóra ült és délbe jött haza; ha délután egy órakor ismét gazdaságába ment, későn este jött haza porosan, izzadtan, sárosan, vízesen, úgy, amilyen épen az időjárás volt; nem alterálta őt semmi. Es mindezt a felesége-ért. Hazajövelekor, a mikor lakásának küszöbét átlépte, az egész ember megváltozott; arezárol a rideg komolyság, az igazságos szigor eltűnt és helyébe szelid nyájasság ült. Hazajövelekor első dolga volt öltözőjébe menni, hol két, három óra hosszáig is elcsinosította magát; frakkot, klakkot öltött és csak azután ment imádott hitvese lakosztályába, hol fes es udvariassággal köszöntötte.

Nem az önzés készítette őt arra, hanem az által vélte csak nagyságos feleségének az őt megillető tiszteletét megadni. Azon módon, porosan, sárosan, szerető szívtől zaklatva hitvese szobájába menni, szívtől szakadt esőkját úgy ajakára nyomni. Ah! az pórias eljárás lenne, megaláztatás volna az egy nemes virágszálra nézve.

Kétségtelenül hamis nyomon járt Beregi Sándor, midőn ilyen alakba olvasztotta a tisztelet eszméjét. Elfelelte ő azt, hogy „Minél nemesebb az ércz, annál szebben peng“. Pedig az szóról szóra is, átvitt értelemben is szent igazság. Egy oly nagyságos feleség, mint a minő Felicitas, szívtől szeret és az ilyen szívtől igazán szerető nő szívesebben veszi azt, ha férje hazasiatve napi munkájából először is ölelő karjaiba fogadja kis feleségét, megcsókolja kis Dúndikáját és csak azután toltettezik.

De hát az igazság itt is diadalmaskodjék a szenvedély felett. Mindenkinek adjuk meg a magáét és így adjuk Beregi Sándornak is.

Alig öt éves kis lány volt Felicitas még akkor, mikor Beregi Sándor atyjához: Nagyságos Zsericzey Ágoston táblabíró ur birtokába jutott gazdasági irnoknak. Tíz hosszú évig volt ő a táblabíró ur megbízottja és jobb keze; pedig a táblabíró ur kurucz egy ember volt.

A hétről.

A héten zenekedvelő közönségünknek ugyancsak volt része zeneélvezetekben.

Egyik hangversenyen két ur háta mögé kerültem, a kik a következő beszélgetést folytatták:

— No már én csak Mayerbeert tartom a legnagyobb zeneszerzőnek.

— Én meg Mozartot.

— Ugyan menjen kérem, hiszen csak a „Büvös vadászt“ bírta megírni.

— Kérem, azt Wéber írta.

— No lássa, még a „Büvös vadászt“ se Mozart írta.

A tanszerkiállításon sétál Smili s amint elbámul a szép női kézi munkákon, egyszerre a zsebébe nyul s az onnan szépen előszedet libamájából egész szórakozottan, mintha csak maga lenne, falatozni kezd.

Meglátja egy ismerőse.

— Mi az Smile, hát m a g a d jöttél a kiállításra.

— Magam.

— Mit eszel?

— L i b a m á j a t.

— Ejh, hát itt kell azt enni?

— Ha magam nézem ezt a szép kézi munkát legalább libamáját eszem, így vissza emlékezem a feleségemre.

Megszólít a kiállításon egy ott sétáló orvos egy halványképű fiatal embert.

— Talán beteg barátom?

— Nem én kérem, csak dijuok vagyok.

Flóra kisasszony találkozik barátnőjével a tanszerkiállításon.

— Régen nem láttalak édes Etelkám.

— Bizony; de tudod-e hogy férjhez megyek.

— Kihez?

— Ajkay Laczihoz.

— Szerencsét kívánok. De hát hogy van az, hogy Laczi erről még mit sem szólt senkinek.

— Hiszen még nem kért meg.

Mikor Beregi Sándor a tíz évet ott jébtöltötte, Felicitas akkor épen a tizenötöt töltötte be. Épen az az idő volt az, mikor a virágnak megtiltani nem lehet... Nem is lett volna talán az ország összes táblabírainak az a hatalma, hogy Felicitasnak azt megtiltotta volna. Ő szerette ifju szíve egész hevével a napbarnitotta Sándort, mert mesterkéletlen, egyenes lelkű ember volt. Kikelet után jött azonban az ősz, a midőn durva kézzel szaggatja le a gyenge virág szirmait, az erős tölgy lombjait egyaránt.

A deres ősz: Zsericzey Ágoston táblabíró urnak nem tetszett egyetlen virágjának hajtása. Vihara kiragadta az erős tölgyet közlelőből. Beregi Sándor el is ment Dédelfalvára, hol szüleirol maradt kis birtokocskában kezdett gazdálkodni. Dédelfalva összes intelligenciájában: papban, jegyzőben, rectorban sem volt annyi művészet, hogy őt hangosabbra stimmolhatták volna. Ő mindég a legmélyebb skálában maradt, míg körülbelül egy év elmultával azt a fekete alakot nem találta majorjának végkapujánál a hidegtől dideregve összeomolva.

Tél után jó a kikelet, mikor a virágnak megtiltani nem lehet...

— Hát akkor honnan tudod, hogy elvesz?
— Tudod észrevettem a viseletén, hogy férjem lesz ki nem állhatja a mamát.

A hazudozásról.

Elfogadott sarkelv: hogy az ember a leg-tökéletesebb valamennyi teremtetett lény között. Ennek tudatában az ember azt hiszi, hogy a világegyetem csakis az ő gyönyörködésére teremtetett s ha el is ismeri azt, hogy a föld forog a nap körül, de nem hajlandó elismerni, hogy létezhetnék csak egy bolygó is, melynek lakói őt tulszárnyalhatnák tökéletesség tekintetében.

Az ember már születésekor hozza magának az életben a rosszra való hajlamot, először a testi életben, később a test fejlődésével, a szellemiben is. És amint fejlődik a kicsiny ember, úgy gyarapodnak testi és szellemi hibái is.

A gyermekvilágnak számos és veszedelmes erkölcsi kinövése van s ezek közt talán a legveszedelmesebb — kivált az iskolázatlanság ideje alatt — a hazugság, mivel ez képezi alapját az erkölcsi tévedéseknek, sőt az erkölcsi megsemmisülést is okozhatja.

A hazugságnak van egy édes testvére is! az igazmondás. Két ellentétes fogalom, mely a lélek érzelmi kertjében ugyanazon magból kel ki, de testvériségük dacára különböző gyümölcsöt terem.

Az alábbiakban felsorolom a hazudozás leggyakoribb okait, majd pedig az okok megszüntetésére szolgáló eszközöket és azok kezelési módját.

Leggyakrabban a büntetéstől való félelem bírja a gyermeket a hazugságra. S hogy ez úgy van, annak oka többnyire a szülők tapintatlansága. Lássunk egy példát. A mama így szól hat éves kis fiához: „Fiam, itt van ez az üveg és nyolcz krajczár, menj a boltba s hozz nekem egy liter ecetet; a szolgálot nem küldhetem, mert annak más dolga van.“ A gyermek a legnagyobb késszeggel veszi kezébe az oda nyújtott üveget és a pénzt s fut a szomszéd szatócs üzletébe. Utközben — talán ügyetlenségéből — összetörte az üveget, sirva jön haza s egész gyermekes őszinteséggel elmondja a mamának a megtörtént szerencsétlenséget, azt várva, hogy őszinte valómása által a mamát kiengeszteli az okozott esékély kárért. De a mama nem tudja kellően méltányolni a gyermek őszinteségét; ő csak az okozott kárt látja s hogy a gyermeket jövőben nagyobb elővigyázatra tanítsa, brevi manu elpáholja. A gyermek azonban nem lehet eléggé elővigyázó és máskor ismét hasonló szerencsétlenség történik meg vele s miután egyszer már tapasztalta, hogy őszinte vallomásának mi volt az eredménye, ez esetben már hazugsággal szpitgeti azt, mást okolva a szerencsétlenség előidézésével.

Lehet a hazugság oka a csacsakáság, a bőbeszédűség. A bőbeszédű gyermekek igen kedvesek szoktak lenni a szülők és ezek barátai előtt; s ezek a helyett, hogy a hibát orvosolni iparkodnának, ellenkezőleg, dicséret nyilatkozatokkal még arra bátorítják a csacsaka gyermeket, hogy az a legképtelenebb dolgokról, a legnagyobb valótlanosságokról az igazmondással ellenkezőt fecseg össze-vissza s csak évek múlva tapasztalják, hogy kedvenceikből a leghazudóbb egyén lett. Magam ismerem embereket, kik gyermekkorukban ilyen „kedves“ fecsegők voltak s most úgy ömlik belőlük a hazugság, mint a korpa.

Lehet a hazugság oka a tulesapongó fantázia. A képzelő tehetség fejlesztését a gyermek nevelésnél szükségesnek tartom, de helyes irányban. Jó eszköznek bizonyult erre a mese; de a lidérczekről, óriásokról, hétfejű sárkányokról, boszorkányokról s több efféle képtelenségekről szóló rémmeséket nem tartom jó nevelési eszköznek. A gyermek szeretni hallani az ilyen meséket, de az azokban szereplő ily csodálényeket látni is szeretné s mivel az lehetetlen, iparkodik azoknak képét képzeletében megalkotni; ilyenkor szintén nem történhetik más, mint az, hogy a valót-

lant magának megvalósítja, a valót kiszélesíti, ferdíti, tehát hazudik.

A gyermek sokszor hazudik szüleinek egyenes utasítására. „Mondd, hogy nem vagyok itthon“ — utasítja az apa a gyermeket, ha látja, hogy valami kellemetlen vendég jön. — A papueskormány alatt levő apa, ki csak úgy mehet el hazulról, ha kis fiát is magával viszi, élvezni akarja szabadságát s bomegy valamely csapszékbe egy pohár borra, vagy egy kávéházba egy pohárka cognakra; de hogy arról a feleség ne tudjon meg semmit, megvesztegeti kísérelőt egy darab süteménnyel, figyelmeztetve azt, hogy a mamának meg ne mondja, hol jártak. Hazajövet a mama észreveszi, hogy kedves apjukom mintha rózsásabb kedvben jött volna haza, mint a hogy eltávozott. Elfogja a fiút és faggatja, hogy hol jártak. A fiu apja parancsa folytán nem árulja el a titkot; de a mama kitűnő diplomata, ad a gyermeknek egy darab cukrot, hogy csak mondja meg. És ha későbbben a mama tesz olyat, miről az apának fölösleges tudomással birni, ő is hasonló taktikához folyamodik. Az ilyen eljárás valóságos szoktatás a hazugságra s a legveszedelmesebb indok, mert a helyett, hogy a gyermek elvonnatnék a hazugság bármely indító okától, arra kényszerítetik, hogy az igazságot eltagadja.

A hazugság oka lehet a tudatlanság. A gyermek fejlődésének további korában a tudatlanságból eredő hazugságot szelidebb kifejezéssel tévedésnek nevezik. A gyermek vagy lát, vagy hall olyas valamit, mi szellemi képességeit fölülmulja; mikor azután az ilyen dolgokról beszél, a hiányos valót valótlanossággal erősíti ki. — Ha ilyenkor kimondjuk a fejére az ítéletet, hogy: hazudsz, a gyermek szégyenelni fogja, nem a hazudozást, de a tudatlanságot s hogy a látszatot megóvjá, még konokabbul hazudik.

De lehet a hazugságnak némelykor nemes indító oka is, ha a gyermek tulszerénységéből eltagadja nemes cselekedetét, vagy szánalomból magára vállal oly cselekedetet, melyet el nem követett, vagy pedig ha meglepetést szándékozik előkészíteni valaki számára.

Ezek azok az általános és leggyakoribb okok, melyek a gyermekeket úgy a szülői házban, mint az iskolában hazugságra indítják s melyektől a gyermekeket óvni, védeni a szülők legszentebb kötelessége

Debreczeni hírek.

* **A vágóhid megnyitása.** Szentessy János és társai sürgős kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz, amelyben a jelenleg nagy melegre tekintettel azt kérik, hogy a városi tanács mondja ki a vágóhid megnyitásának elhalasztását. A tanács a kérelem eldöntése céljából ma délelőtt fél tizenkét órakor rendkívüli tanácsülésre jött össze, amelyen kimondta, hogy a vágóhid megnyitását nem halasztja el s hogy az szeptember elsején, mint ez régebben kimondatott — forgalomnak átadatik.

* **Épülő iskola.** A bárány cser-utcai kettős ev. ref. elemi iskola építését már megkezdették. Horváth János és Bicó Gyula építő mesterek, akik 21900 frtért vállalták fel az iskolát, melyben 4 tanterem és 2 tanítói lakás lesz.

— **Lopás a vasuton.** Kis-Várda és Debreczen közt tegnap éjjel Kohn Sámuel kereskedőnek egy ismeretlen vasuti zsebmetész kétezer forintját lopta el. A zsebtolvajt körözik.

* **Debreczeni tanárok külföldi tanulmányuton.** Három jeles debreczeni tanár tesz most nagyobb tanulmányutat külföldön. Sinka Sándor ev. ref. főgimnáziumi tanár a kollégium, dr. Horvay Róbert, a kereskedelmi akadémia tanára pedig a kormány költségén vesznek részt a középiskolai tanárok olaszországi tanulmányutjában, melyet a közoktatásügyi miniszter rendez. Szojka Gyula kereskedelmi tanár pedig Franciaországon keresztül Tuniszba és Algirba utazott.

* **Jóváhagyott városi segély.** Debreczen városi közgyűlése a millenniumi kiállítás

debreczeni kerületi bizottsága részére az 1894., 95. és 96. évekre évi ezer frt. segélyt szavazott meg. A belügyminisztertől érkezett leirat ezen közgyűlési határozatot megerősítette.

* **Uj közigazgatási gyakoronok.** Gróf Dégenfeld József főispán Tóby Elek végzett joghallgatót a városhoz közigazgatási gyakoronokká nevezte ki.

* **Tanítóválasztás.** A vasárnap délelőtt 10 órakor a konszisztoriális épület tanácstermében tartott presbiteri közgyűlés, amelyen Kiss Áron és Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, a ref. egyház főgondnoka elnökölték, egyedüli tárgyat a nagymesterutcai ref. leányiskolai tanítóválasztás betöltése volt. A 21 pályázó közül az iskolaszék 5-öt ajánlott megválasztásra, akik közül a gyűlés szavazattöbbsége Simon István b.-udvarii tanítóra esett. Az új tanító már ez évi szeptember havában elfoglalja állását.

* **Disztornázás.** Óriási sok néző közönség előtt tartotta meg a múlt vasárnap d. u. a debreczeni tornaegylet disztornázását, középiskolai tanulókkal a nagyerdőn. A csoportot Tóth Mihály főiskolai tornatanár vezényelte s ő tanította a fiukat az alkalomra a tornázásra. A műsor első számát a felvonulás képezte. Az ifjak büszkén, délezen lépkedtek a Magyariak zenéutemeire, melynek végeztével a szabadgyakorlatok vették kezdetüket. Az ifjak egyöntetűen, szabályszerűen végezték ezeket a gyakorlatokat is. A műsor legérdekesebb pontjait a szertornázás képezte. Az egyes szereken különösen kitűntek: Marjalaky Imre, Kapros József, Bükfalvy József, Bokor Sándor, Polgári János s Matlaszkovszky Róbert. A futásnál az első csoportban elsőnek érkezett be Kiss László, másodiknak Récsy Gusztáv; a második csoportban elsőnek Cseresznyés Ferencz, másodiknak Szilágyi János; a harmadik csoportban Hornyák Ernő volt az első, a második pedig Balogh Ernő; a negyedik csoport futásánál, mely egyszersmind a legérdekesebb volt a versenyek között elsőnek jött be Kapros József, másodiknak Matlaszkovszky Róbert. A futás után közetkeztek még a játékok s a fűzér, melyet a Magyar testvérek zenekarának kísérete mellett mutatottak be. A rend fenntartására önként vállalkozott ez alkalommal Pávay Gyula p. biztos, ki csak nagy nehezen tudta a sok nép között a rendet fenntartani.

* **Uj szerek a tűzoltáshoz.** A helybeli önk. tűzoltó egylet az öszes tisztakar és nagy számu közönség jelenlétében f. hó 25-én délután ujonnan megrendelt Margirus-féle létrával bemutató próbát tartott, Szikszay Gyula megmagyarázván a meglepően szép és bámulatosan könnyen kezelhető 22 m. magasra kinyitható hatalmas gépezet szerkezetét, Morvai Sótér szakasparanesnok mint első mászta meg a szédítő magasságu létrát, mely ez alkalommal oly szilárdnak és biztosnak bizonyult három ember sulya alatt, hogy úgy a tisztakar, mint a városi tisztakar részéről megjelent Király Gyula gazdasági tanácsnok és az öszes jelenlevők egyhangu elismerésüket fejezték ki úgy a gép, mint a kitűnően sikerült próba felett.

Városi rendkívüli közgyűlés.

— Augusztus hó 29-én. —

Debreczen városi törvényhatósági bizottsága szerdán délelőtt a városháza nagytanácstermében, gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésnek egyetlen tárgya a Debreczenben létesítendő gépjávitó műhely céljaira szükséges telkek megvétele és a kereskedelemügyi kormány részére leendő átengedése volt.

Elnöklő főispán üdvözölve a szép számmal megjelent bizottsági tagokat s a közgyűlést megnyitotta. — Amenyiben a szóban forgó tárgy minden fázisában megvitatta és elintézve van, ezuttal tisztáa névszerinti szavazásra került rá a sor.

Gróf Dégenfeld József főispán ezután felteszi a kérdést: Méltóztatnak-e a felolvasott határozatban kijelölt területnek megvételét s azokat a város által felajánlott terü-

lettel együtt a kereskedelemügyi kormány részére átengedni. Igen-e, vagy nem? A névszerinti szavazás megejtése utáni eredmény lett az, hogy igennel szavazott 84, nemmel 1 törvényhatósági bizottsági tag: P o l g á r i András

A határozat szerint tehát a Debreczenben létesítendő gépjavitó műhely céljaira szükséges telkek megvételét s a város telkével együtt a kereskedelemügyi kormány részére leendő átengedését a közgyűlés kimondotta.

Végül elnöklő főispán kijelentette, hogy a határozatról a kereskedelemügyi miniszter értesítve lesz s jóváhagyásra pedig a belügyminiszteriumhoz terjesztetik fel. A további intézkedésekkel a tanács bízott meg. A rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvét a csőtörtökön délelőtt tartott rendkívüli közgyűlésen hitelesítették.

Hajdumegyei hírek.

Hajdúvármegye főorvosa. Szerdán megtörtént a Dr. V a r g a Géza halálával megüresedett megyei tiszti főorvosi állásra a kinevezés. Gróf D e g e n f e l d József főispán ez állásra öt pályázó közül Dr. L o s o n c z y Almost, Hajdu-Böszörmény város tiszti főorvosát nevezte ki. Az új főorvos állását szeptember 1-én, azaz szombaton foglalta el.

Elzárolt határ. B.-Ujváros határának egy részén a szarvasmarhák között kiütött a ragadós száj- és körömfájás. — Az illetékes hatóság ennélfogva a határnak azon részét zár alá helyezte.

Büntény a Hortobágyon. Körülbelül egy hónappal ezelőtt szegény pásztorfiút ütött agyon még eddig ismeretlen tettes. A pusztai lakóinak még ez képezte beszélgetésük tárgyát a karam mellett, midőn más esemény feledtette a bojtár esetét. Örült ember tévedt ugyanis a Hortobágyra, akit a pusztai népe csak nehezen tudott elfogni a sik rónán. A pusztai krónikájának legújabb üres lapját pedig megtölti — az az esemény, — amelyre szerdán reggel viradt a pusztai népség. A fölkelő nap első sugarai ugyanis ma reggel egy csikós bojtár holt tetemére estek, aki ott feküdt mozdulatlanul a kiaszott mezőn. A bojtár hiült teteme iszonyúan össze volt ronsolva, úgy találtak rá a pásztorok. Az eset részleteit még homály borítja, róla csupán a következő táviratott küldte a esendbiztos a rendőrségnek: — „Tóth János csikósbojtár ma reggel összeronsolt állapotban, halva találtattott, az ohati hullaházba szállították.“ Az eset földerítésén a kir. ügyészség, melyhez a rendőrség áttette — fáradozik.

Tűz. A közeli Péres lakosait — éjjel tüzi lárma verte fel. N a g y Dántel ev. ref. lelkésznek udvarán gyuladt ki az istálló, amely egészen elhamvadt. Beleégett néhány apróbb gazdasági eszköz. Az istállóban levő 3 tehenet sem lehetett megmenteni, azok is áldozatul estek a lángoknak. A kár mintegy 600 forint. Az istálló biztosítva volt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen, gyanítják azonban, hogy bosszú műve volt.

Mennyi lesz a hortobágyi legelő-adó? A számvévi hivatal elkészítette a folyó évi legelő-adókiivetés tervezetét s ahhoz a gazdasági és intéző bizottság is már hozzájárult. A tervezet szerint a hortobágyi legelőre az idén 71299 frt. 60 kr., és legelőadó 3018 frt. 60 kr., bikabér, összesen 74318 frt. 20 kr. vettetik ki. Ezen kívül a kunszentgyörgyi eziframénésben az idén életbeléptetett kézen való fedeztetés költségeinek pótlása végett az ezen ménésben legeltető házzal bíró gazdáknak, kancza lovaik darabja után egy-egy frt., összesen 194 frtot rónak ki. A legelőadó kiivetése következő kulcs szerint történik; a Hortobágyon tul egy számos legelő jószág után 4 frt., az ökörkjárson egy drb ökör után 3 frt. 50 kr., egy drb. birka és magyar juh után 45 kr. szedetik.

Véres verekedés. M. Péres lakosainak izgatottsága, amit a nemrég ott történt rablógyilkossági kísérlet idézett elő még le sem esillapult, amidőn új verekedés híre tartja megszállva a falut. A község szélén fekvő „Csillagos“ korecsmában a debreczen- n.-létai

vasut építésénél dolgozó munkások valami fölötte összekaptak, miközben Nagy János debreczeni illetőségű kőműves Jánossi Károly 18 éves kőműves szintén idevaló lakost véresre verte. A su yosan sebesültet borz-utczai lakására szállították ápolás végett, Nagy Jánost pedig a csendőrség elfogta.

A hasi hagymáz fellépése Debreczenben.

— Saját tudósítónktól.

A városi tanács előtt jelentés történt arról, hogy városunkban a hasi hagymáz szörványosan ugyan, de fellépett s hogy a tanács tegye meg azokat az intézkedéseket, amelyekre a nevezett betegség tovaterjedésének a meggátlása céljából sürgősen szükség van.

A városi tanács azonnal kibocsátotta hirdetményét, amelyben a lakosságot a lakások és udvarok tisztán tartására hívta fel. Ezzel egyidejűleg kérdést átézett az egészségügyi bizottsághoz, hogy a nevezett betegséggel szemben szélesebb körű, vagy egyáltalában milyen arányú óvintézkedésre van szükség.

Az egészségügyi bizottság kedden délután a rendőrfőkapitányság hivatalos helyiségében gyűlésre jött össze, hogy a városi tanács megkeresésében érdemleges javaslatot készítsen a városi tanács elé. Hosszantartó eszmecsere után végre abban állapodott meg a bizottság, hogy javasolni fogja a tanácsnak mikép hatósági fertőtlenítésre, mint szélesebb irányú óvó intézkedésre, ez időszert még nincs szükség, mivel a nevezett betegség szörványos fellépésével szemben a városi tanács azzal, hogy a lakosságot óvatosságra, a lakások és udvarok tisztántartására hívta fel, eléget tett kötelességének.

Mivel azonban a hasi hagymáz könnyebb tovaterjedésének oka részben a rozsvízben is keresendő, javasolja még a bizottság a városi tanácsnak, hogy a város összes kutait a mérnöki hivatal közbejöttével vizsgáltsa meg és vegyelemeztesse.

A városi tanács az egészségügyi bizottság javaslata értelmében már csütörtökön tartott ülésében megtette a szükséges intézkedéseket.

Párbaj.

— Érzékeny történet négy fejezetben.

I.

Kéi ifju szive rajongott a szép leányért, két szerelmes fiatal ember találta őt legszebbnek az egész bálteremben.

A zene, a keringő párok, a csillárok káprázatos fénye, izgatólag hatott idegeikre. Mind a kettő úgy találta, hogy a szép leány mosolya csak egynek szólhat, kis fejcséskjét csak egyikük keblére hajthatja oda elalélta a keringőben és bársony kacsója csak egyikük vállára simulhat oda bizalmasan a esárdásban.

Azt a karsu derekat kettőjük közül csak az egyik ölelheti át lángoló hévvel.

A másiknak tehát el kell tűnni e hitvány föld színéről, mert fölösleges e világon! . . .

Egy négyes miatt aztán oly vita kerekedett a két szerelmes fiatal ember között, — hogy ő t ő s lett belőle.

Jól van! Egyiküknek halni kell!!

II.

A szép leány a bál után az éjet álmatlanul tölti el.

Szép szemének könnyeivel áztatja — vánkosait.

— Egyik széptevője elmondott neki mindent. Az a másik kettő összekapott. Ő érte két ifju között harez lesz, véres harez; ádáztusa életre-halálra . . .

Az egyik biztosan meghal s annak vére az ő életének rózsaszínü egere kiált.

Lelkében megszólal a lelkiismeret:

— Te vagy az oka egyedül, hogy egy reményteljes élet sirba száll.

Oda künn már pittymallik. A leány szívében nőtton-nő az izgatottság.

Ma reggelre tüzték ki a párviadalt. Gyszúsi mondta.

— Már azóta ott állanak a küzdő teren.

A pisztolyok töltve — — Most megadják a jelt — — most eldördül a lóvés — — Hah! Az egyik elbukott — — Meghalt — — Viszik kocsin haza. Melyik az áldozat? Nem veheti ki tisztán a vízió kódében

III.

Mig a leány álmatlanul töltve az éjet, lázas állapotában lelki szemei előtt látja a párbaj jelenetét imádói között; azalatt a város egyik elsőrangú vendéglőjében nagyban folyik a szerencsés kimenetelű párbaj „t o r a.“

A zene szól, — a pezsgő habzik a párbajban.

Párbaj segédek, küzdő felek, résztvevő keblek mindkét részről, — összeölelkeznek, összecsofolóznak.

. . . A két ellenfél ott hajbókol, ott handa-bandázik a cigány előtt. — A főpinczér kezében telve a pezsgő palaczk — — Most egy durranás — — Habzik az üveg szája . . . Ide vele!! . . . Azután még tántorog egykettőt a „M a d a r á s z“ keringő dallamára. De nem sokáig bírja tartani magát . . . elterül hosszában a földön. Hah! Elázott . . . . . Ugy kell hazaszállítani kocsin. . . .

IV.

A szép leány ezalatt fölébredt . . . és ébren is álmodozik tovább deli hőskörlől, halálos párviadal hőseiről . . .

Szatyí.

Ujdonságok.

— **Egyházak.** Vasárnap a református templomban a következő lelkészek tartanak istentiszteleteket; a nagy templomban: K. T ó t h Kálmán, a kistemplomban: T ó t h István, az ispotály templomban: D i c s ő f i József. — A róm. kat. templomban vasárnap délelőtt, ha addig megérkeznek az új segédlelkészek tartanak szent miséket. Délután három órakor litánia és utána a rózsafüzér ájtatossága lesz. — Az ág. templomban vasárnap délelőtt tíz órakor M a t e r n y Lajos lelkész tart istentiszteletet.

— **Gróf Csáky Albin nem jön.** Debreczen város közönsége, a tanszerkiállítás igazgatósága, örömmel vette a tanszerkiállítás védnökétől, gróf Csáky Albin volt kultuszminisztertől azt az értesítést, hogy a kiállítás megtekintésére a közel napokban eljön Debreczenbe. A város közönsége, a tanszerkiállítás igazgatósága nehezen várta az a további értesítést arról, hogy gróf Csáky Albin mikor jön Debreczenbe. Ma aztán megjött a távirat, csak hogy nem a remélt látogatás napjának a meghatározásával, hanem a következő tartalommal: „Öszinte sajnálatomra tartós gyengélkedés akadályozott most is, napról napra kedvező változásra számítottam de hiába, Csáky Albin“.

— **Távozó és érkező róm. kath. lelkészek.** A debreczeni róm. kath. plébánia három segédlelkésze már szeptember harmadikán elhagyja Debreczent, hogy új állomásaikat, a hová újabban kinevezettek, elfoglalják. Léky Kornél Szent Mártonra megy segédlelkésznek, Tarnay Károly a nagyváradi székes egyházhoz megy karkáplánnak és Kópis József Uj-Kigyórsra káplánnak. Helyeiket a debreczeni plébánián a következő segédlelkészek foglalják el: Kovács Márk első káplán Békés Gyuláról, Molnár Kálmán második káplán Szarvasról és Pálffy Béla harmadik káplán Endrődről. Az érkezőkön kívül a róm. kath. Theresianumhoz Tárkányi Péter mellé második prefektusnak Balogh Imre róm. kath. lelkész neveztetett ki, aki új állását szintén szeptember hó harmadikán fogja elfoglalni.

— **Városi rendes közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága szeptember hó során rendes közgyűlésre gyűl össze. Amint illetékes helyről értesülünk, a szeptemberi városi rendes közgyűlést 27-én fogják megtartani. A közgyűlés tárgyait előkészítő bizottságok már a jövő hét során megkezdik üléseiket.

— **Gyorsvonatok menetdíjai.** Felmerült kételyek eloszlátása végett az államvasutak igazgatósága figyelmezteti az utazó közönséget, hogy az 1894. évi január 1-től érvényes új személydíjszabás ama határozata, amely szerint a gyorsvonatoknál oly állomásokról, vagy állomásokra, amelyeken a gyorsvonatok csak feltételeken állanak meg, leg-

lább a távolsági forgalom IV. vonalszakaszának megfelelő gyorsvonatu menetdíjak fizetendők. önként érhetőleg azokra az állomásokra vonatkozik, amelyek gyorsvonatok csak felszállás, illetőleg csak leszállás végett állanak meg és mely állomások az Utmutatóban, a zsebréti menetrendekben és a menetrend hirdetőmunkákban „f” illetőleg „l” betűvel van megjelölve. Ennélfogva a csak felszállásra, illetőleg csak leszállásra igénybe vehető ilyen állomásokra a gyorsvonatok szintén csak legalább IV. vonalszakaszos gyorsvonatu jegyek használhatók.

— **A városháza építése.** A városi tanács által a városháza építésére vonatkozólag kihirdetett pályázatra sebnél-szebb tervek érkeztek be. A városi tanács e tervek elfogadásában még ez ideig sem határozott, mivel szakértő műépítész véleményét kívánta hallani. E czélból megkereste a budapesti mérnök és építész egyesületet, hogy az a saját kebeléből két tagot küldjön ki. A mérnök és építész egyesület a városhoz szerdán érkezett átiratában arról értesíti a városi tanácsot, hogy a tervek elbírálására Cziegler Győző és Petz Samu műépítészeket és műegyetemi tanárokat küldötte ki. Egyben azonban arra is kéri az országos mérnök és építész egyesület a városi tanácsot, hogy az elbírálási határidő napjával a szeptember 8-tól 15-éig terjedő idő valamelyik napját tűzze ki. A városi tanács az átiratott legközelebb tartandó ülésében veszi tudomásul s ugyancsak akkor határozza meg a napot is — természetesen tekintettel a fentjelölt kérelemre, — amelyen a tervek elbírálása fog megtörténni.

— **Eljegyzés.** Friedmann Mihály kereskedő Monostorpályiból f. hó 26-án jegyezte el Feuer Ignác debreczeni lakos kedves leányát Peppi kisasszonyt.

— **Esküvő.** Városunk ügyvédi karának egyik tekintélyes tagja Dr. F e j é r Ferenc szeptember hó 9-én délután 4 órakor tartja meg esküvőjét, F i s c h e r Adolf helybeli nagykereskedő kedves, magas műveltségű leányával F r i d a kisasszonnyal.

A Telegdy László alapítványa. Többször írtunk már arról, hogy T e l e g d y László, volt színházi felügyelő alapítványt tesz le Debreczen város kezelésé alá, amely alapítványösszeg kamatai kisebb színművek jutalmazására fadatnak ki. A feltételek azonban több tekintetben a szerzői jog kérdésébe ütköztek s hogy a kivánatos módosítás elérhető legyen a színházi bizottság a Csokonai kört kérte fel véleményezésre. A Csokonai kör kiküldöttei által tett lépést az alapítványt tevőnél akivel a feltételek módosítására nézve megállapodásra jutottak. A Csokonai kör erről szóló jelentését S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester elé terjesztette s a jövő hét során tartandó ülésében a további teendőket valószínűleg a színházi bizottság veszi kezébe.

— **Öngyilkosság.** A debreczeni jogakadémia egy növendékének öngyilkosságáról értesítenek bennünket Turkevből. Takács Mihály, III. éves joghallgató magát, mintegy két hét előtt revolverrel mellbe lőtte, s mult pénteken — kinos szenvedések után — meghalt. Az öngyilkosság híre általános részvétet kelt Turkevében s okául tudósítónk reménytelen szerelmet emlit.

— **Az önkéntesek vizsgája.** Nagy napjuk lesz a sárga kardsinóros önkénteseknek szeptember 21-én. E napon fog ugyanis eldőlni a rájuk nézve rendkívül fontos kérdés, hogy egy vagy két évig legyenek a császár kenyerét. Ugy a nagyváradi, mint a debreczeni és aradi önkénteseknek a tisztikaszinóban lesz a vizsgájuk, s a vizsgáló bizottság elnöke báró Scotti tábornok.

— **Fizetni kell az egyházi adót.** Az ev. ref. egyház tagjaihoz Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester következő felhívást intézte: A debreczeni nagytisztelütü és tekintetes ev. ref. egyházi presbyteri közgyűlésének a szentesített zsinati törvények 5. §-a értelmében 28/894. szám alatt hozzám intézett megkeresése folytán, ismételve felhívom az ev. ref. egyház adófizető tagjait, hogy egyházi adó és az országos egyházi közalapot illető lejárt tartozásukat közvetlenül az egyház adószedő hivatalnál késedelem nélkül fizessék

be, ellenkező esetben azok, a m kir. Pénzügyminiszter urnak 72.752/1888 szám alatt kelt körrendelete alapján, a végrehajtási költségekkel együtt kényszer behajtás útján fognak bevételni. Debreczen, 1894. évi aug. 22.

— **A városháza építése.** Megemlékeztünk arról, hogy a mérnök és építész egylet kinevezte megbízottait, akik a debreczeni városháza építésére beérkezett tervek felett szakértői véleményt hivatottak mondani. A mérnök és építész egylet csak azt kérte a városi tanácstól, hogy a szakértői véleményezés határidőnapját a szeptember hó 8-tól 15-éig eső időközre tegye. A városi tanács a kapott értesítés értelmében — mint értesülünk — a hétfőn tartandó rendes heti tanács ülésen hoz határozatot.

— **Dalestély.** A debreczeni iparos ifjúság önképző egyletének dalköre 1894. szeptember hó 1-én, a „Margit” fürdő disztermében tartja második rendes dalestélyét. — Kezdeté 8 órakor. — Előadás után táncz. Belépti díj személyenkint 60 kr. Családjegy 3 személyre 1 f r t 50 kr. A meghívók kívánatra előmutatandók. — Műsor: 1. „Induló.” 2. „Vadász bucsuja” Mendelssohntól. 3. „Eji dal” Schumanntól. 4. „Csokonai és tanítványai a Nagyerdőn” görögütüz mellett rendezett allegorikus némaképlet: egyidejűleg a „Tihanyi echó” éneklése a dalkör által. 5. Népdal-egyveleg. — A némaképlet tárgya — a mint velünk közlik — Csokonai Vitéz Mihály, városunk szülőfőnök s nemzetünk nagy költőjének életéből van merítve, s az 1794 évbé nyulik vissza, a mikor Csokonai, mint a debreczeni református főiskola tanítója, tanítványait a Nagyerdőn oktatja. A szereplők egytől-egyik az 1794-ik évben, egy század előtti diák-ruhába öltöznek, u. m. csalma, hosszú öltöny, „kancza mente”, s természetesen eszímában és magyar nadrágban fognak megjelenni. A némaképlet alkalmával a dalkör Csokonai „Tihanyi echó” című darabját fogja a színpad hátterében énekelni.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A tiszántuli ev. református egyházkerület ez évi őszi közgyűlését, — mint értesülünk, — október hó 10-én kezdi meg. A közgyűlésen sok, igen fontos tárgy kerül majd elintézés alá. Ugyanczen közgyűlésen fogják megválasztani az egyházkerületi gymnáziumi főfelügyelőt is.

— **A város liczital.** Hiába, nem sokára építik a városházát, le kell a padlásról a sok régi lim-lomot szedni, mert bontják a tetőt. A város a padlason felhalmozott sok régi némely nagyon becses lomot hétfőn délután három órakor, a városháza udvarán, — a legtöbbet ígérőnek — nyilvános árverésen elfogja adni. A sok kótya-vetere kerülő dolog között mindenesetre igen érdekes a régi „Bika” vendéglő hatalmas czimere, ami a régi ipar egyik remekbe készült munkájának látszik. — A híres „Arany Bika” kótya-vetere kerül s megveszi majd valami handlé s nem tekintve a büszke és híres arany bika nagy multját majd a régi vasak közé dobja. Van ott kerítés, asztal, szék, szekrény, állvány sőt szavazó urna is több rendbeli. Istenem, hány ember drukolt akkor, — amikor ezen régen kiérdemelt urnával játszottak „szavazódit.” Sokan csupán kegyetlenségéből is fognak vásárolni ez érdekes dolgokból.

— **Baleset a hippodromban.** A Széchenyi utcza végén felállított és L ó d i Teréz által vezetett hippodromban tegnap baleset történt. Az előadás utolsó számát képezte ugyanis „E g y b á r ó m e g t á m a d á s a a r a b l ó k á l t a l” című mutatvány amelyben minél sűrűbb fegyver ropogás emeli a hatást. A szörnyelkülétü rablófőnök szerepét ebben a mutatványban egy K i t t e l nevű erőművész szokta játszani, akit végül az elfogatására kiküldött tiszt lelő. Tegnap a tisztet személyesítő K l i n s e h nevű athléta kissé közlelő találta a lövést applikálni, aminek következtében a pisztoly papiros folytása megsebesítette K i t t e l jobboldali bordáit s rajta könnyebb sérülést okozott. A közönség nem vette észre az incidenset. K i t t e l pedig — az orvos kijelentése szerint — holnap már végezheti sulyemelő mutatványait. Mindenesetre elővigyázatot ajánlunk a lövöldözéseknél.

— **A debreczeni vásár a milleniumi kiállításon.** A kereskedelemügyi miniszter már régebben felhívta Debreczen város tanácsát, hogy az 1896. évi milleniumi kiállításon a híres debreczeni vásárt képekben mutassa be. Debreczen város közgyűlése a bizottságok és a tanács meghallgatása után úgy határozott, hogy a miniszter ez óhajításának készséggel felel meg s hogy a tervet tökéletesen keresztül vihesse, négy ezer forintra lesz e czélból szüksége. A miniszter a közgyűlés határozatának megvalósítása elé nem gördít akadályt s tegnap a város hatóságához intézett leiratában a közgyűlési határozatot jóváhagyta.

— **Megfojtott feleség.** Egy Debreczenben is széles körben ösmert kunhegyesi gazdag földbirtokos tragédiájáról adhatunk hírt olvasóinknak. Az eset részletei a következők: Varga Sándor kunhegyesi birtokosnak cselőtt 3 évvel halt el első felesége. Az özvegyiségbe azonban csakhamar beleunt a már 52 éves ember s újra megházasodott, oltár elé vezetvén Bornyász Mariskát, Bornyász József helybeli kereskedő testvérét. Az ösmertők és azok állítása szerint, akik a családhoz járatosak voltak, férj és feleség a legnagyobb egyetértésben éltek, csupán az utóbbi időben történt közöttük némi összekoczezanás, ami azonban amint keletkezett, úgy el is mult. Képzelték tehát, mily nagy volt a meglepetés, amidőn e hó 28-án kedden reggel a ház asszonyát megfojtva, halva találták ágyában. Tettesnek pedig semmi nyoma nem volt. A házban nem lakott más, mint a férj és kivülről két cseléd. Az esetet azonnal följelentették a kunhegyesi rendőrségnek, az pedig a kisujszállási kir. törvényszékhez tette át az ügyet. A törvényszéktől kiküldött vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte tehát a férjet és a két cselédet. Általános az a vélemény ugy Kunhegyes lakói, mint Varga Sándor debreczeni ösmertősei közt, hogy a tettet a férj semmi esetre nem követhette el, annyival inkább, mivel feleségét szerelemből vette el és szeretetének jeleivel mindvégig el is halmozta. Vargának első feleségével való házasságából gyermekei is maradtak, akik már mindnyájan felnőtt férfiak. Bornyász Máriaváli házassága magtalan maradt. A szerencsétlen véget ért feleség 38 éves volt. A törvényszék által kirendelt orvosok kedden boncolták föl tetemét, amely alkalommal megállapították, hogy a halált emberi kéz által okozott fojtogatás okozta. A nyakon kéz, a testen pedig térdnyomokat találtak. A tettes tehát rátértelt áldozatára s úgy végezte ki. Ezenkívül a tüdő meg volt repedve. Megemlitjük, hogy Bornyász Mariska egy időben színpadon is működött. Temetése szerdán, e hó 29-én ment végebe Kunhegyesen, ahova elutazott Bornyász József debreczeni fűszerkereskedő még a tett elkövetésének napján, általános részvét mellett. — Mint már fentebb emlitettük, lehetetlennek tartják Varga Sándorról, akik őt ösmerték, hogy feleségét ő fojtotta volna meg. A homályos bűnügy földerítésén különben a kisujszállási kir. ügyészség fáradozik.

— **Szülők figyelmébe.** Két jó családból való izr. tanuló teltjes ellátásra elfogad egy intelligens család. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csigavér.

Az óriás hullámek mint valami játékszert, úgy dobálták egymásnak a nagy hajót, melynek fedélzetén egy tenyérnyi nagyságu száraz hely sem volt már.

A kapitány komoran nézte a hullámokat, fel-feltekintgetett a fekete égre és aggódva gondolt szállítmányára meg hű matrózaira.

— Irtózatossá idő lesz ma megint — mondogatta magában.

Az orkán vadul dühöngött, a habok haragosan morogtak; kétségbeejtő volt a helyzet. A mint a kapitány így gondolatokba merülve állott egy helyben: boszús dörmögést hall maga mögött.

Willie dörmögött, matrózai közül a legvénebb.

Az öreg legény az árbozhoz támaszkodott s egykedvűen huzogatta szorosabbra a bevont vitorlák köteleit. Szőszke, két tinesbe

csavart szakállá, apró világos kék szemei, megvaskos, vállas termete, de kiváltképen viruló orra, az angol matróz legtökéletesebb képét alkották.

Kifejezéstelen szemeit a háborgó tengerre szegezte s a kétségbeesés legszomorubb arcz-kifejezésével bámult a habokra, mély szánalmat keltett kapitányában, aki önkénytelenül is érdeklődni kezdett az iránt, hogy e veszélyben forgó vén embernek, aki már ugy is a halál küszöbén áll, hol lehetnek most a gondolatai.

Bizonyára szegény öreg párjánál, gyermekeinél meg unokáinál, kik mind otthon várják és mind oly keservesen siratnák el a szeretett öreg apót, ha egyszer a tengerbe veszne.

— Oh, jó! — sóhajtott megint Willie.

— Szegény William! ugyan mire gondolsz? kérdezte a kapitány hirtelen.

Willie felé fordította ránczos komoly arcát és tisztelettel felelt:

— Hm — uristen, hát mire gondolnék?

Nem gondolok én semmire kapitány!

— Ejnye öreg Willie! Már hogyan mondhatasz ilyen bolondot? Az nem lehet, hogy az ember épen semmire se gondoljon. Hallod-e?

A vén matróz felhuzta egyik bozontos szemöldökét, lehuzta egyik szájszögletét és borzasztó komolysággal, megfontolva a szavakat, így szólt:

— Nem hiszem; de ha esetleg mégis: úgy csakis arra gondoltam, — hogy ugyan van-e még otthon a pinczékben abból a pompás jó borból?!

Erzsike.

Színház.

* **A paraszthűség** című nj népszínművet, amelyet lapunk felelős szerkesztője: Than Gyula írt, ma, vasárnap játszáék először Mármaros-szigeten a jelenleg tartózkodó debreczeni színtársulat tagjai. A népszínmű főbb szerepét játszáék: Tiszainé, Sándor Emil, Arday Ida, Rózsahegyi Kálmán, Püspöky Imre, Pethes Imre, Bács Károly, Krémer Jenő, Loesarekné, Némethy József.

* **Látványosságok.** A debreczeni színtársulat Mármaros Szigeten e héten háromszor játszotta egymásután a Strogoff Mihály utazása című látványosságot. Mind a három alkalommal telt ház nézte végig az előadást. A színtársulat szigeti tartózkodása alatt még több látványosságot óhajtt előadni.

* **A társulat jó erőinek** ismertük és ismerjük még ma is Ferenczy József baritonistát és Cserni Berta drámai szendét, akiket Tiszai Dezsőnek ismét sikerült szerződtetni. Ferenczy József és Cserni Berta már Mármaros szigeten vannak a debreczeni színtársulatnál, a hol a jövő hét során kezdik meg rendszeres szereplésüket.

A divat köréből.

Elegáns ruhák. A szövet szintjászó foulard, csipke-jaquet, a nyakon selyem-szalag, a derékon ugyanilyen selyemszalagból készült öv. A kalap volánt karimával, virágokkal és selyem kötőszalaggal. Egy másik: diagonális szövésű szövet és hegyes szabású derék, a nyaknál körbetét atlaszból, gyöngydiszítéssel. Gazdagon diszített szalmakalap. Egy harmadik: pipué-selyemszövet, a diszítés selyem-crépe. A gallér és a hosszú szalagos öv selyemszalagból készül. A kalapot szalagokkal, tollakkal és esattal diszítik. Egy negyedik: az ugynevezett **gyenyruha**. A katonapostóhoz hasonló szövet, pelerineblouse, melyen a piros gallér ki van hajtva s olyan himzés van rajta, mintha az illető hölgy őrmester lenne. A kabát fölött két sor gomb mimeli a porosz tiszték két oldalt gombolt kabátját. Az öv vörös selyemből készül s a blouse egészen térdig lefut, az öv alatt is a felső részhez hasonlóan két sor fényes gomb. Valami furcsa kinézetű kölesönöz annak, a ki viseli. Reméljük, hogy nálunk nem honosul meg.

Séta-öltözékek. A szövet könnyű foulard. A blouse hátul zárt, elől pedig blouse-

szzerűen ránczolt s félöv fogja be, melynek szalagja hosszan lelóg. A kabát sima és két ruhofodorral van diszítve, tüll-epaulette guipure-betéttel, az öv és szalagja moire-szalag. Kerek kalap, uégy strueztollal diszítve. Színtjászó selyem pepitaszövet, harangalaku kabát, alsó részén keskeny volantal szegélyezve, a derék entre deux- és guipure-esipkével diszítve, crépe chemisette, a nyakkötő és az öv egyforma színű tükör-selyem. A kalap szalmából készült, lelógó esipkével és tollal diszítve.

Cartain áge hölgy-ruha. Felsőlyem-crépe, atlasz reversekkel és gyöngydiszítéssel. Capote-kalap rozettákkal és szalma-virággal, vagy selyemvirággal. Esetleg mantlette reversible-szövetből himzett figurákkal.

A házasság ábécéjeje.

Nem lesz érdektelen, ha egy régi könyv nyomán a házasság ábécéjét idejegyezzük.

Nőtlen fiatal emberek s a házasság járma alá vágyó pártás szüzek számára; írta: egy nős ember.

M i a h á z a s s á g ?

Alku: melyet az illető csak az „igen” szóig tartanak meg.

Barométer: mely a nőnél rendszeren esőt, a férjnél borus időt mutat.

Czukur: melyből néha a házassági kandidatúrok is harapnak.

Csere: a férj a nőnek főkött a nő a férjnek szarvakat ad.

Egérfogó: melybe ugyan bemenni lehet, de belőle kijönni nem.

Furulya: kinek pénze van, elfurulyázhatja.

Gyertya: mely csak addig ég, mig fagygyuja (mészeshetek) tart.

Horog: mely után csak a bódultak kapnak. Ideál: szerencsétlen furulyásoknál.

Iskola: melyben mindketten színelmi tanulnak.

Könyv: melynek lapjára e szók vannak írva: boldogság — bolondság.

Legjobb orvosság: vénszüzek és agglegények számára.

Lotteria: melyen tétel nélkül 50 vagy 100 ezret nyerhetni s ráadásul nőt is.

Mézes maszlag: a bolondoknak.

Nyitány: a „harez és háboru” című operához.

Orvosság: mely a legmármorosabbat is kigyógyítja.

Próba: melyet kevesen szeretnek ismételni.

Spekuláció: legtöbbször mindkét részről. Szabadság: leginkább a nőknek.

Talyiga: melyet az egyik „hózzádra”, a másik „tőledre” huz.

Tanító: a sokszorozás böles tudományában.

Tenger: melynek alkotó részei: köny, megbánás stb.

Utalvány: örökös házi multságokra.

Város: melyben az illetők többször el szoktak tévedni.

Vevés: minthogy az illetők „zsákban macskát” vesznek.

Visszhang: a férj és nő néha oly hangosan énekelnek, hogy az egész ház visszhangzik tőle.

S végre a házasság oly elkerülhetetlen rossz, melyet sokan jónak találnak, és ebben csak akkor csalódnak, ha gyöngeséget árulnak el mindabban, a miben a férfinak erősnek kell lenni, hogy folyton le tudja bilincselni a nőt, azt a kedves kis jou-jout, a mely annyira megédesíti az életünket, szóval a költővel mondjuk, hogy a férfi legyen férfi és ne hitvány gyöngé báb, mert a nő csak az olyan férfit tudja szeretni, a ki őt mindenben felülmulja.

K-i.

A tanszerkiállítás köréből.

Napirend. Az országos tanszerkiállítás hátralevő napirendje még mindig alkalmas a közérdeklődés fokozására. A még tartandó érdekes előadások cyclusa a következő: Szeptember 1-én d. e. 10 órakor Kozoesa Tivadar, budapesti paedagógiai tanár bemutatja az orsz. tanszermuzeum kiállított gyűjteményeit a kereskedelmi akadémia lépcsőházában. — Szeptember 1-én délelőtt 11 órakor K. Kiss József főiskolai fizika-tanár bemutató előadása vetítő géppel a ref. főiskola természettani termében. Délután 5 órakor Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő előadása az egészségügyi felolvasási ciklus paedagógiai szempontból való méltatása tárgyában. Ezt megelőzi d. u. 4 1/2 órakor Vince József földesi tanító bemutató előadása Magyarország összerakható térképeiről.

A tanszerkiállítás. Óriási látogatottságnak örvend a debreczeni országos tanszerkiállítás. Eddig több, mint hétezeren nézték meg a kiállítást s a bevétel körülbelül három-ezer forintot tesz ki. Különösen vidékiek látogatják azt nagy számmal, a míg városunkból nagyon kevesen.

Érdekes fényképfelvételek a tanszerkiállításból. Érdekes fényképfelvételeket eszközölt esütörtök délután lovag Chilinszky György fényképész a tanszerkiállítás egyes csoportjaiból. A Farkas Gizella kalotaszegi varrottas és Szirmayné Mészáros Jusztin művirágkészítményeit, továbbá a kiállítás számos, érdekesebb csoportjáról vett felvételeket.

A kiállítás katalógusa. A megnyitás napján megjelent kiállítási katalógus ellen sok kifogást emeltek, hogy az hiányos, nincs benni semmi rendszer, sem tárgymutató, szóval: hogy hasznavehetetlen. — Nagyon sietek ítéletükkel azok, akik nem várták be a katalógus második kötetének megjelenését. Pedig hirdette volt, hogy a katalógus két vaskos füzetből áll s a kettő együtt 60 filléért szerezhető meg. Mindakét kötetet egyszerre jelentetni meg: fizikai lehetetlenség volt, miután tárgyak a kiállításra a megnyitás után is érkeztek: de meg nem volt még ilyen nagyobb mértékű kiállítás, melynek katalógusa a megnyitáskor megjelent volna. A most kiadott második vaskos füzet tartalmazza a betűsoros név- és tárgymutatót, a később érkezett tárgyak jegyzékét, a bírálat eredményét és a teljes napi rendet. Azok, akik az első füzetet megfizették, ugyanezért az árért, ha jelentkeznek, pótlólag megkapják a másodikat is. Különben most már 60 filléért a 60 ivre terjedő két kötetet együtt adják.

Iparos tanulók a tanszerkiállításán. Érdekes látogatói voltak e héten a tanszerkiállításnak. A h.-bőszörményi iparos tanonc iskolának hetven növendéke jött Debreczenbe a kiállítás megtekintésére. Csapatokra oszvala járták be a kiállítás területét Súlyom Antal, Péter Károly, Török Péter és Lévai Imre iparos iskolai tanárok és tanítók vezetése alatt. — Ez alkalomból figyelmeztetjük a kiállítás rendezőségét, hogy a még hátralevő napok alatt egy-kétszer este legalább 1/2-ig hagyják nyitva a kiállítást, hogy a más időben mindig elfoglalt iparossegédek is megtekinthessék.

Egyet-mást a tanszerkiállításból.

A debreczeni országos tanszerkiállítás utolsó napja elérkezett, egész tartama alatt folyton sűrűn látogatva.

Mielőtt befejezést nyerne e kiállítás, még a mai napon a kiállítás elmúlt hetének néhány főbb mozzanatát megírjuk, hogy azok is, akik a tanszerkiállítást nem látogathatták, hadd nyerjenek erről az országos jelentőségű eseményről egy kis tájékozást.

Az elmúlt szombaton a jury tartotta nagy gyűlését, a melyen elhatározta, hogy kik részesüljenek kitüntetésben; míg vasárnap délelőtt 11 órakor megtartotta diszülését is a főiskola nagy tanácstermében. Mint kormánybiztosok Szupán Vilmos és dr. Kiss Áron voltak a diszülésen jelen. Zsufolásig megtelt a tágas terem az érdeklődőkkel. Az elnök megnyitójából azután megtudtuk, hogy a hatszázon felül levő kiállító közül 175-en nyertek kitüntetést. A kitüntetést kapott kiállítók között mintegy negyven debreczeni van és pedig közöttük hárman, ugymint Debreczen sz. kir. város, a kollégium és a kereskedelmi akadémia első orsz-

tályu állami érmet kaptak; másod osztályu állami érmet négy kiállító, diszoklevelet egy, arany oklevelet tizenegy, ezüst oklevelet négy és bronz-oklevelet ismét tizenegy kiállító kapott.

Tehát a debreczeni kiállítók nagy része részesült kitüntetésben.

Azonban számosan, kik kitüntetésben nem részesülhettek, a tanszerkiállítás igazgatóságától köszönő levelet kapnak, a minden kiállítónak küldendő emlékoklevelen kívül.

Az egész felolvasásokkal, értekezésekkel volt tele, a melyek mindegyikét nagy közönség hallgatta.

Csütörtökön a tanítók kézügyesítő tanfolyama, a melyet a kereskedelemügyi miniszter hat heti tartamra létesített, szintén ünnepélyes befejezést nyert. A tanfolyam bezárásánál a kereskedelemügyi miniszter megbízottja ként Szerényi József országos ipariskolai főfelügyelő volt jelen, a ki még az nap a tanszerkiállítást is megtekintette.

Különbben az egész hét várakozással telt el. Folyton várta a kiállítás igazgatósága, a város, a közönség a tanszerkiállítás védnökének gróf Csáky Albinnak a megérkezését, a mit addig vártunk, — a mig egy szép napon, épen pénteken megérkezett a sürgöny, hogy a védnök beteg s így nagy sajnálatára nem jöhet el a kiállítás megtekintésére.

A felolvasások sorában a Beke Károly, Dr. Hegedűs Pál, Kalocsa Róza és Szirmayné Mészáros Jusztin felolvasását hallgatta nagyobb számu közönség.

Most pedig, a midőn a tanszerkiállítás elmúlt heti eseményeiről beszámoltunk, elnézést kérünk, hogy ha valamit kifeleedtünk volna.

Vásári vonatok.

Nyiregyházán f. é. szeptember hó 3-án országos vásár lévén ez alkalommal már annak idejében közzétett és alantabb újból közzétett menetrend szerint, a debreczeni nyiregyházai vonalrészen, minden irányban egy külön személyvonatot fognak járni és pedig:

a B. 42. sz. vonat.	
Indul Debreczenből 5 óra 54 perczkor reggel.	
A.-Józsakertről 6 " 8 " "	
Hadházról 6 " 34 " "	
Téglásról 6 " 43 " "	
Ujfehértóról 7 " 6 " "	
Érk. Nyiregyházára 7 " 31 " "	
a B. 41. sz. vonat.	
Ind Nyiregyházáról 5 óra 15 perczkor délután.	
Ujfehértóról 5 " 52 " "	
Téglásról 6 " 15 " "	
Hadházról 6 " 27 " "	
Józsakertről 6 " 47 " "	
Érk. Debreczenbe 7 " 1 " "	

Apróságok.

Kérelem.

Kis leány (Levelet ir): Kedves szüleim, bocssásk meg, hogy erre a levélre nem tesz belyeget. Igérem, hogy a legközelebbire kettőt teszlek.

Debreczeni válaztékosság.

Kapitány: Hát János, maga már megint beverte három ember fejét, már megint részeg volt?

János: Ugyan tekintetes kapitány ur, csak a rossz nyelvek! Nem csináltam én semmit, csak fesztelenül éreztem magam.

Gorombaság.

Doktor ur, ne tessék a meghalt páciensét kikísérni a temetőbe.

Miért?

Mert mikor utána ballag, úgy néz ki, mint a szabó, a ki a kész munkát haza szállítja.

Kifordította.

Milyen szomorú ez a temető ma: egyetlen egy temetést se láttunk.

Valódi párisi.

Mondja uram, valódi párisi az az ur, a kinek köszönt?

Hogyne uram! Hiszen ez a telet Nizzában, a tavaszt a vidéken, a nyarat a fürdőkben, az őszt vadászatokon tölti.

Na, akkor valódi párisi.

Kerülő uton.

Mama: Hol a tiz krajezár, a mit játékra adtam?

Bandi: Ne haragudj mama, lenyeltem. Mama: Szerencsétlen gyermek! Orvos!

Bandi: Ne félj mama, előbb ezukrot vettem érte.

Összefüggés.

Elza: A Laura egészsége szemlátomást javul.

Ida: Természetes, hiszen a háziiorvosánál.

Történelmi vizsgán.

Tanító: Ki volt a legnagyobb hódító?

Felsőbb leány: Don Juan.

Nevezetes arany.

A.: Ez egy nevezetes darab arany.

B.: Miről nevezetes?

A.: Arról, hogy az enyém.

Közgazdaság.

Budapesti értéktőzsde.

Budapest, 1894. aug. 30.

A „Belvárosi bank és váltó üzlet“.

Hecht Samu Kossuth Lajos-utca 13. jelentése a „Debreczeni Lapok“ részére.

Utolsó tudósításunk óta az árfolyamok kevés kivétellel rohamosan emelkedtek. — Nagyban hozzá járul ehhez és a további emelkedést valószínűvé teszi az Amerikából kiinduló kedvező áramlat, melyet a kereskedelmi szerződés és az ezüst árának folytonos emelkedése idézett elő.

Előnyösen befolyásolja továbbá a nemzetközi piacot az uralkodó pénzhiány is. Az ez időtájt nálunk szokásos pénzsűke elmaradt és gabona helyett a tőkét az értékpapírok kötik le. — E héten különösen a hitelrészvények iránt mutatkozott élénk érdeklődés, az osztrák 6, a magyar hitel 7 frral emelkedett. — Nemkevésbé részesültek figyelemben a jelzálog, leszámítol bank, a villamos és déli vasut részvényei. Járadékaink a külföld által vétetnek.

Erezipének és valuták csekély forgalom mellett változatlanok.

A lefolyt hét nevezetesebb áringadozásai a következők:

Magyar hitel	458.25.—465.50.
Leszámítolób.	275.50.—279.50.
Városi villam.	249.—255.—
Államvasut	252.50.—257.75.
Osztrák hitel	364.75.—372.—
Jelzálogbank	255.50.—259.70.
Rimamurányi	263.80.—267.50.
Délivasut	110.50.—114.50.

Debreczeni ingatlanok forgalma.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi aug. 25-től szept. 1-ig.

1. Altmann Sámuel és neje Löwinger Laura veszik Kaufmann Emánuel és neje Weizmann Eszter burgundia-utca 38. számú házát 10.500 frtért.

2. Balla József és neje Mulisurki Mária veszik Nagy András és neje Gajas Teréz köntöskerti szőlőjét 700 frtért.

3. Ifj. Kohn Mór és neje Heim Róza veszik dr. Ujj Kálmán és neje Papp Jolán fűvészkert-utca 1077. sz. házát 6500 frtért.

4. Polgári József és neje Kis Mária veszik Kovács János és társai ondódi földét 550 frtért.

5. Ifj. Kis István veszi Csanak István és neje Erdődi Erzsébet ondódi földét 500 frtért.

6. Szekeres Balint és neje Kovács Mária veszik Sukics Sándor és Szántai Balint nyil-utca 3053. sz. házát 1100 frtért.

7. Huszti János és neje Dari Erzsébet veszik Bihari Mihály új földét 986 frt 50 krért.

8. Huszti Mihály és neje Dari Erzsébet veszik Bihari Mihályné és társai új földét 4313 frt 50 krért.

9. Filfi Sándor és neje Tóth Zsuzsanna veszik Jobbágy Juliánna Debreczeni Istvánné és társai timár-utca 2293. sz. házát ondódi földével 5000 frtért.

10. László János és neje Tóth Juliánna veszik özv. Simon Ferenczné Boldog Zsuzsanna új földét 240 frtért.

11. Pető József és neje Nagy Juliánna veszik Szilágyi Imre csapókeri földjét 300 frtért.

12. Orbán János és neje Borbély Zsófia veszik Váradai Károly és neje Székely Zsuzsanna új földét 450 frtért.

13. Kállai Imre és neje Bihari Juliánna veszik Kiss István és társai árok-utca 733. sz. házát 3300 frtért.

Debreczeni heti piac.

— Augusztus 30-án. —

Tudósítók feljegyzései a vásár lefolyásáról a következők: **Piaczra** hozatott buza 23000 kgr., Kétszeres 15800 kgr. Rozs 17300 kgr. Arpa 19900 kgr. Zab 18700 kgr. Tengeri 16500 kgr. Elkelt mind. **Árak** a következők voltak: I. rendű buza (sulya 82) 6.00 II. r. (sulya 80) 5.80, III. r. (sulya 79) 5.70. Kétszeres I. r. (s. 74) 5.00 (s. (s.72) 4.80; III. r. (s.70) 4.60. — Rozs I r. — 72) 4.20, II. (s. 70) 4.10. III. r.(s. 68.) 4.00 I. Arpa I. r. (s. 61.) 5.20, II. rendű (s. 59) 5.00 II. r. (s. 58) 4.90. — Zab I. r. (s. 44) 5.20, II. r. (s.42) 5.00, III. r. (s. 40) 4.90. — Tengeri új I. 6.00 — köleskása 9.00., 1 zsák burgonya új 1 frt 80 kr.

Piaczi áru cikkek. Száz kiló Bab fehér 5.—, Burgonya 1.80. Só darab. 10.80. darált 11.25. Szén kem fából 2.50, puha fából 2.00. — Széna I. r. 2.70, II. r. 2.50. — Szalma I. r. 0.60 1 zsup 6 kr. Rizs —. Borsó szépségi —. — Lencse —. — Buza dara —. — Árpadara —. — Kőszén —.

Egy kiló: Arpakása 16—32. Aszalt szilva boszniai 28. belf. 20. Asztali dara 15. Burgonya 3. Belsőir —. Bors fekete 1.00, Borsó szep. 20. 18. Bab 8. — Disznózsir 56. Foghagyma 30. Faggyu nyers 28 tisztított 48. Cukor fehér 48. Gyertya öntött 48. Irós vaj —. Köleskása 10. Kőménymag 60. Kenyér fehér —, barna —. Lencse szep. 14. Liszt 12½. 12. 11½. 11. 10½. Olvasztott vaj 1.00. Paprika finom 1.00. közönséges 40. Só darabos 11, darált 12. — Rizskása 16—32. Szappan 28. Szalonna sós új 60 sótlan 50. Repce olaj 40. Zöldség 10. 1 cs. milly gyertya 40. Vereshagyma 20. Kávė Cuba 2.10. Thea 4—12 kr.

Egy hektoliter: Hegyi bor 6 26—36 frt. Kerti bor új 24 frt.

Egy liter: Hegyi ó bor 60—50. Hegyi új bor 40—36. Bor eczet 20, Szesz eczet 5. 36 % szesz 66. Ege bor 50. Szilva pál. 68. Sör pesti 30. Élet pál 30. Tej 10. Tejfel 40. Petroleum 20 Rum 1.30.

Husarak. Marhahus kilója 44—48—52—56 54—60 kr. 1 klg. bornyuhus —60—. kr. 1 klg. ertés hus 48—56 kr. Juhus 36 kr.

Napszámárak. F é r f i ellátással 0.55 kr, ellátás nélkül 0.70 kr. n ő ellátással 40 kr. ellátás nélkül 0.55 kr, g y e r m e k ellátással 30 kr. ellátás nélkül 35 kr.

Sertésvásár. Felhajtott 2750 drb, eladott 1630 drb. **Á r a k:** 6 hónapostól 1 évesig sovány (felhajtott 15 drb) 18 frt, — 1—1½ évesig sovány (felhajtott 40 drb) 25 frt. 1½—2 évesig sovány (felhajtott 50 db.) 35 frt, öreg sovány (felhajtott 45 db.) 45 frt. Kővér 36—42 kr.

Egy pár tyúk frt, csirke — kr., kappan —, lud kövér —, lud sovány —, pulyka —, kacsa —, 12 drb tojás — kr.

Állatfelhajtás. Felhajtott ló 580 db. Marha 124 db. Eladott ló 210 db, marha 590 db.

Szalonna és hāj 100 klg. szalonna ó 54—hāj 50—53 frt

Tűzifa. 4 köbméter tölgyfa 12—frt, nyárfa 7.00 fafelvágás 2.40 kr, szállítás 7.20.

Pergelt kávé csak a vételnél daráltatik.

Üzlet áthelyezés

Van szerencsém a t. cz. közönség becses figyelmét felhívni miszerint jelenlegi

fűszer, festék, csemege és déli gyümölcs üzletemet megnagyobbítottam, és azt tek. Szabó Kálmán ur házából a szomszédomban épült

RANUNKEL-féle házba

helyeztem át, s ottan e folyó évi szeptember hó 1-ő napján szombaton reggel nyitom meg, hol is a saját vezetésem alatt, előnyös árak, tiszta kezelés és pontos kiszolgálás mellett, oly áruval állok a n. é. közönség rendelkezésére, anelyeket első kézből szerzek be, s a mely árak versenyképességemet igazolni fogják.

A midőn rokonaimnak ismerőseimnek és általában a n. é. közönségnek az eddigi szűkebb helyiségemben is tanúsított jóakaró pártfogását megköszönni szerencsém van, kérem azzal engem ezután is szerencséseltetni, én pedig teljes szakismeretemmel oda törekszem, hogy nagyrabecstült vevőimnek teljes bizalmát fokozott mértékben kiérdemeljem. — Tisztetettel hozom a t. közönség tudomására, hogy Nagyságos NAGY GYÖRGY ur érsemjéni uradalmából mintegy 15 hold telepén termelt kitünő minőségű összes **csemege szállóját** megvettem s azt különként 40 kr-ért, 5 kilós csomagokban postához szállítva 2 forintért árusítom el, és a közelgő őszi és téli időnyre már mostantól kezdve, a legfinomabb amerikai petroléumot és császár olajat, literes és félliteres üvegekben dugaszolva hoztam forgalomba, melynek az üvegjét vissza veszem, vagy cserébe máikat elfogadok, teljes tisztelettel

RADETKY JÓZSEF,

Debreczen. (Piacz-utca, Tisza palotával szemben.)

István gőzmalmi lisztek eredeti árlap szerint.

RADETKY József fűszerkereskedő használt bolti berendezése **OLCSÓ** árért eladó.

Erdélyi pinczeegyleti borok palaczkokban.

Naponta friss élesztő vaj- és kárpáti juh-turó.

UJ GŐZMALOM MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

— a szivargyárral szemben — saját telepemen ujonnan épült

gőzmalomat

augusztus 2-án

üzembe bocsájtom.

Kérem becses pártfogásukat s igérem, hogy pontos és gyors kiszolgálásban fognak részesülni.

Kiváló tisztelettel

Somogyi Imre.

Evek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házszer.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

köszvény, csúsz és idegbajok ellen.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

1/2 palaczk 1 frt 00

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszerárban.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Főletét: kerül gyógyszerár Korneuburgba.

A „Belvárosi bank- és váltó üzlet“

HECHT SAMU

Budapest, Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Sorsjegyeket, arany és ezüst pénzeket a hivatalos árfolyamlap szerint vesz és elad.

Értékpapirokra csekély kamattal mellett kölcsönöz.

Tőzsdei megbízásokat kötésenként 300 frt. fedezet mellett elfogad.

Törlesztéses kölcsönt ad birtokokra.

1 frt 50 kr. évi díjért sorsolási lapot küld.

Igérvények minden huzáshoz kaphatók.

Belvárosi bank- és váltó üzlet
HECHT SAMU.

Friss töltésű

Bikszádi viz

egy ládával 5 frt

Szabó Zsigmondnál.

A láda 40 üres üveggel 2 frt 50 kr-ért vissza vétetik.

Harmonikáról, mechanikai hangszerekről, külön-külön képes árjegyzék kéréndő.

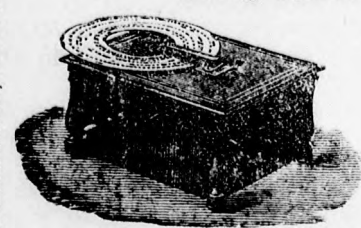
Sternberg A. és Testvére

cs. és kir. szab. hangszer-ipar Budapest VII. k. kőrepiút 36 Saját készítményű, mindenemű hangszerek és azok kellékei és alkatrészei. Mindemű hangszerek és zenélő-üvegek javítása és hangolása szakzerű pontossággal eszközöltetik

A „Columbus“ czimbalomverőfej megszünteti az eddigi pamutozást és czerénázást, erős és csengő hangot nyerünk általa. Minden yerőre bárki ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja. Sohasem pusztul el. Ára a verőpálczákkal együtt az utóbbiak minősége szerint 2.—, 2.50, 3.— és 3.50. Külön a „Columbus“ verőfej párja 1.— frt.

Legujabb! Legujabb!

INTONA

változtatható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorrall.

Ezen új találmányu hangszerral minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabokat lehet játszani. Ára 12 frt, a kótalapok drbjá 30 kr. Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel teljesíttetnek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.